

mod hvem man her vil søge Beskyttelse, nei! det er den ublue Godseier; men jeg tør sige, at hos ham vilde Opfindsomheden være lige saa stor som hos os, for ham var der faare mange Veie aadne til ganske roligt og uden at krænke Lovene at spadserere udenfor alle de Bestemmelser, som vi ville søge at opstille for ham. Nei, jeg mener, at Fæstevæsenet i det Hele taget er en raadden Bygning, som ikke mere er skiftet til at repareres; man kan kalde gamle Bægge, men man gjør dem slet ikke derved solidere. De komme vel til at see lidt pyntelige ud, men de true med at styrte sammen, og man kan ikke med nogen Sikkerhed boe bag dem. De Forudsætninger, hvorpaa Fæsteindretningen har hvilet, ere bristede, og ingen Lovgivning kan igjen kalde dem til Kraft og Live. Der er, mener jeg, kun Et at gjøre, og det er, at aabne Fæsteren en lovbestemt Afgang til Selveiendoms Erhvervelse, paa Vilkaar, hvorved hverken den Gne eller Anden bliver gaaet for nær, og det forekommer mig underligt, at, medens vi her beskæftige os med Planen til en saadan Lov, medens vi inden kort Tid kunne vente fra Udvalgets Hænder at erholde Betænkning over dette Lovforslag, som vi troe endnu paa denne Rigsdag vil blive til Lov, at vi saa skulle fremdrage et efter min Mening meget ubetydelig Punct af Fæstelovgivningen; thi derved feer jeg ikke andet, end at man udtaler, at disse vore Bestræbelser til Selveiendoms Fremme ikke ville lykkes. Jeg har dog hørt den ærede Forslagsstiller igaar sige, at han nok haabede, at Selveiendomsloven skulde gaae igjennem; men haaber han det virkelig, som jeg haaber det, synes jeg, at han helst maatte tage dette Forslag tilbage (Tscherning: Det er Middelet til at faae det til at gaae). Jeg har ingenlunde opgivet Haabet om, at Selveiendomsloven vil blive ført paa denne Rigsdag til en tilfredsstillende Løsning, og paa Grund af dette Haab er det, at jeg ikke kan følge nærværende Forslag, og altsaa maatte stemme mod dets Overgang til anden Behandling.

J. A. Hansen: Den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, talte Meget om forskjellige andre Ting, men meget Lidet om det

foreliggende Forslag i og for sig. Jeg skal ikke glemme det foreliggende Forslag, fordi jeg foreløbigt kommer til at omtale nogle af de Betragtninger, som den ærede Rigsdagsmand har anstillet, og deriblandt var den Hovedbetragtning, det, hvorom han næsten talte fra Først til Sidst, den, at det var urigtigt at fremkomme med et Forslag, som det nærværende, nu, da der foreligger til Behandling en almindelig Lov om Selveiendoms Fremme, med Hensyn til hvilken han udtalte det Haab, at den vilde gaae igjennem og blive til Lov under denne Rigsdag. Dersom jeg kunde have den mindste Grund til at dele dette den ærede Rigsdagsmands Haab, vilde jeg ogsaa kunne gaae ind paa den Slutning, han drog deraf; men det er dette Haab, som han udtalte saa vist og bestemt, som jeg aldeles ikke nærer. Den ærede Forslagsstiller talte igaar om, at han havde Haab om, at Loven vilde gaae igjennem; men der er stor Forskiel paa, hvad man forstaaer ved det Ord „gaae igjennem“; man kan saatedes sige, at Loven gaaer igjennem Folkethinget, at Loven gaaer igjennem Rigsdagen, og man kan sige, at en Lov først er gaaet igjennem, naar den er blevet til Lov. Nu troer jeg ikke, at den ærede Forslagsstiller, da han udtalte, at han troede, at Forslaget vilde gaae igjennem, har kunnet ville udtale den Tro, at det vilde gaae igjennem til at blive Lov; thi vi have en altfor bestemt Udtalelse fra Regjerings Side til, at vi kunne antage dette. Saa længe den nuværende Regjering, og navnlig den ærede Indenrigsminister, er paa sin Post, anseer jeg det for et orkesløst og ligefrem ugrundet Haab at ville troe, at Fæsteloven i denne Session skulde gaae igjennem; thi han har saa bestemt, som det ligger i menneskelig Magt at udtale nogen Mening, udtalt paa Regjerings Vegne, at den for Die blev ikke vilde gaae ind paa en saadan Lov. Det er altsaa derved givet, at den ikke vil gaae igjennem til at blive Lov; derimod vil jeg ingenlunde nægte, at jeg jo har det Haab, at den vil kunne gaae igjennem her, det vil sige igjennem Folkethinget, og maaskee ogsaa igjennem Rigsdagen, det er noget ganske Andet; men derfor kan det være meget længe inden den bliver til Lov. Men fordi jeg er vis paa, at det kan være meget